

A Magyar Államvasutak két különleges akciója a Nagy háború alatt.

Prof. Dr. Majdán János

Rektor emeritus

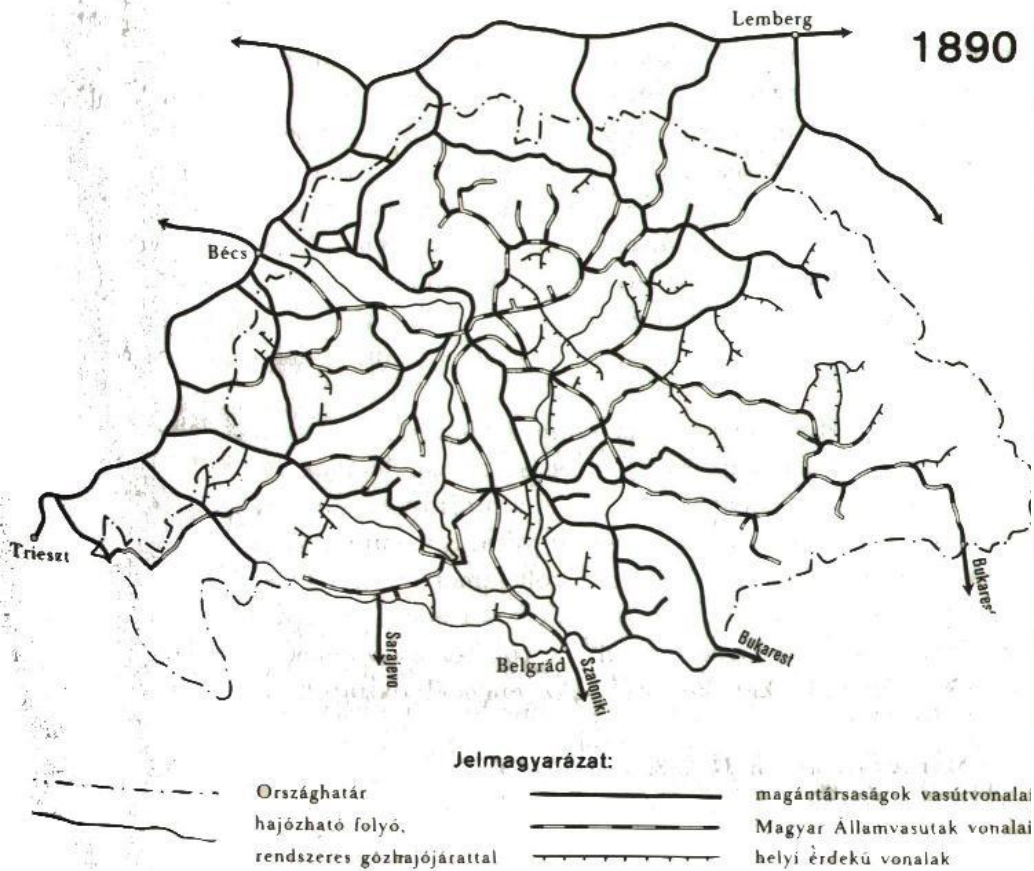
Budapest, 2019. május 8.

KTE - BMGE

Tartalom

1. Előzmények (1914-1916)
2. A Bruszilov offenzíva
3. A török csapatok szállítása Magyarországon
4. Vasútépítés a Kárpátokon át

1. Osztrák - Magyar Monarchia vasútjai (1890, 1914)

1. Keleti front 1914

1914. július 28. - Osztrák - Magyar Monarchia hadüzenete Szerbiának

1914. augusztus 1. - Németország hadüzenete Oroszországnak

1914. augusztus 6. Osztrák - Magyar Monarchia hadüzenete Oroszországnak

1914 augusztustól:

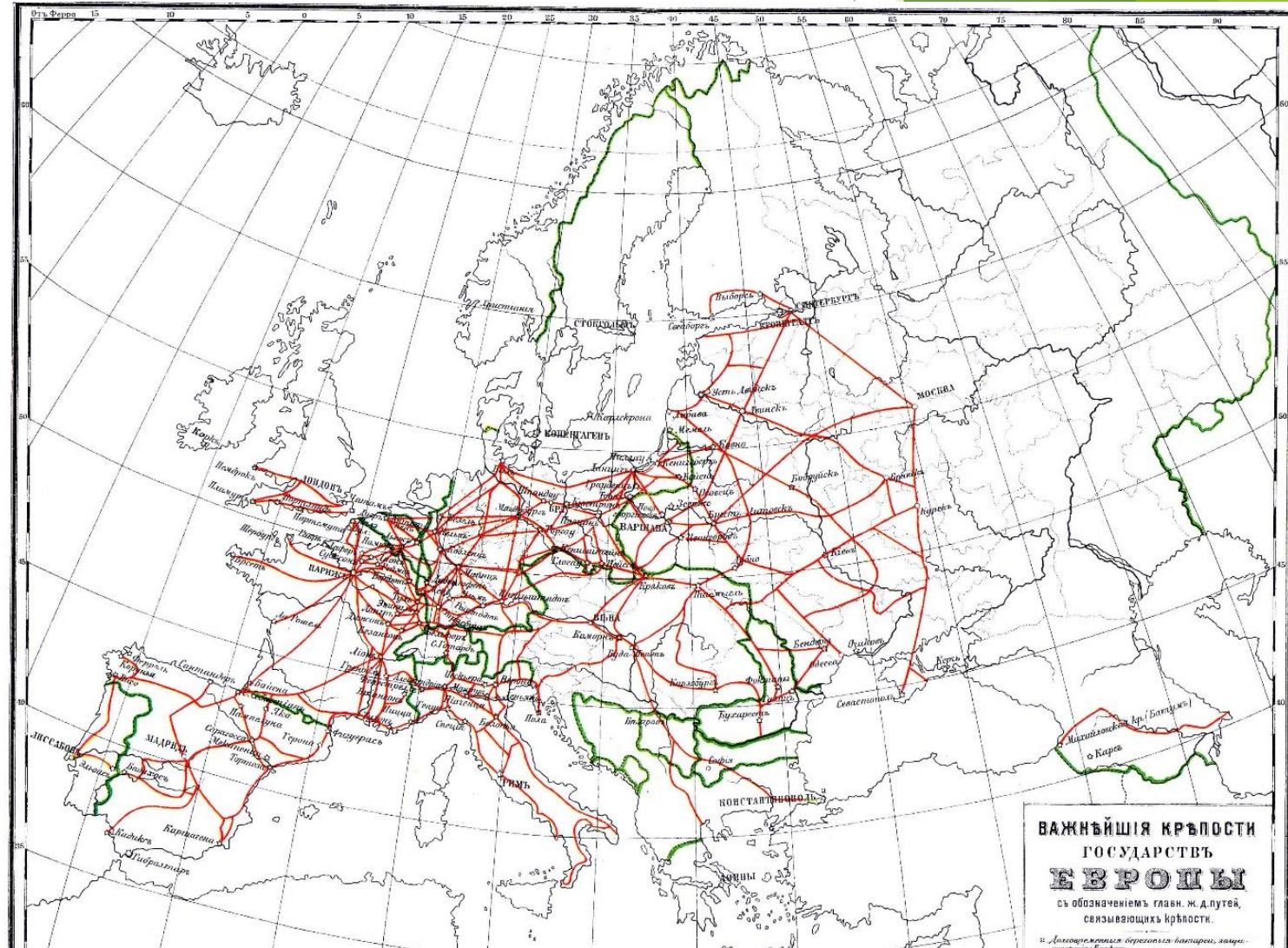
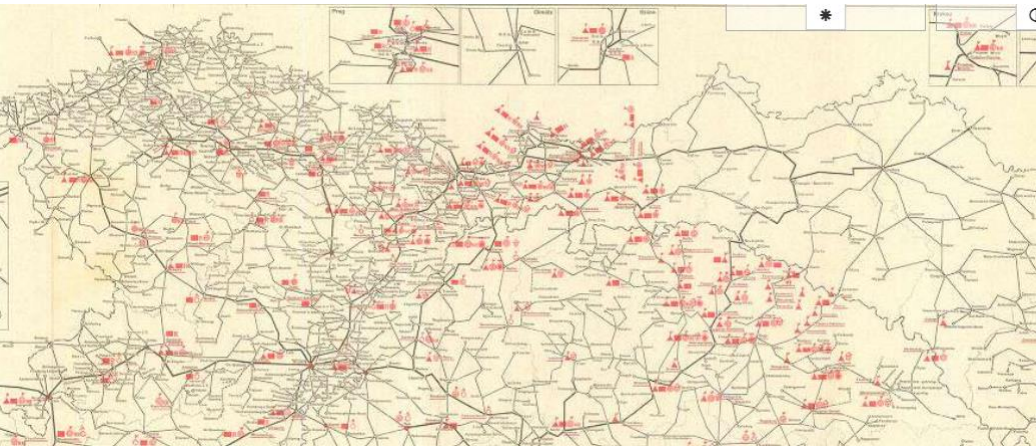
sikeres orosz offenzíva Galíciában

németek sikeres védekezése Kelet-Poroszországban

1. Oroszország európai vasútjai

(1908 után építkezések, 6 hét mozgás helyett 2 hét)

1. Törökország

1914. október 29. - belépnek a Központi hatalmak oldalán

Három sikertelen osztrák - magyar offenzíva Szerbia ellen

Nyugati front: állóháború

1. 1915.

Mezőlaborc - határállomás

- ▶ 1915 első hónapok - oroszok a Kárpátokon belül:
- ▶ Mezőlaborc vasúti csomópont elfoglalása
- ▶ 1915. március - antant támadás Gallipoli
- ▶ Törökország veszélyben
- ▶ 1915. Március 22. Przemyśl esik

1. 1915.

1915. május 2.

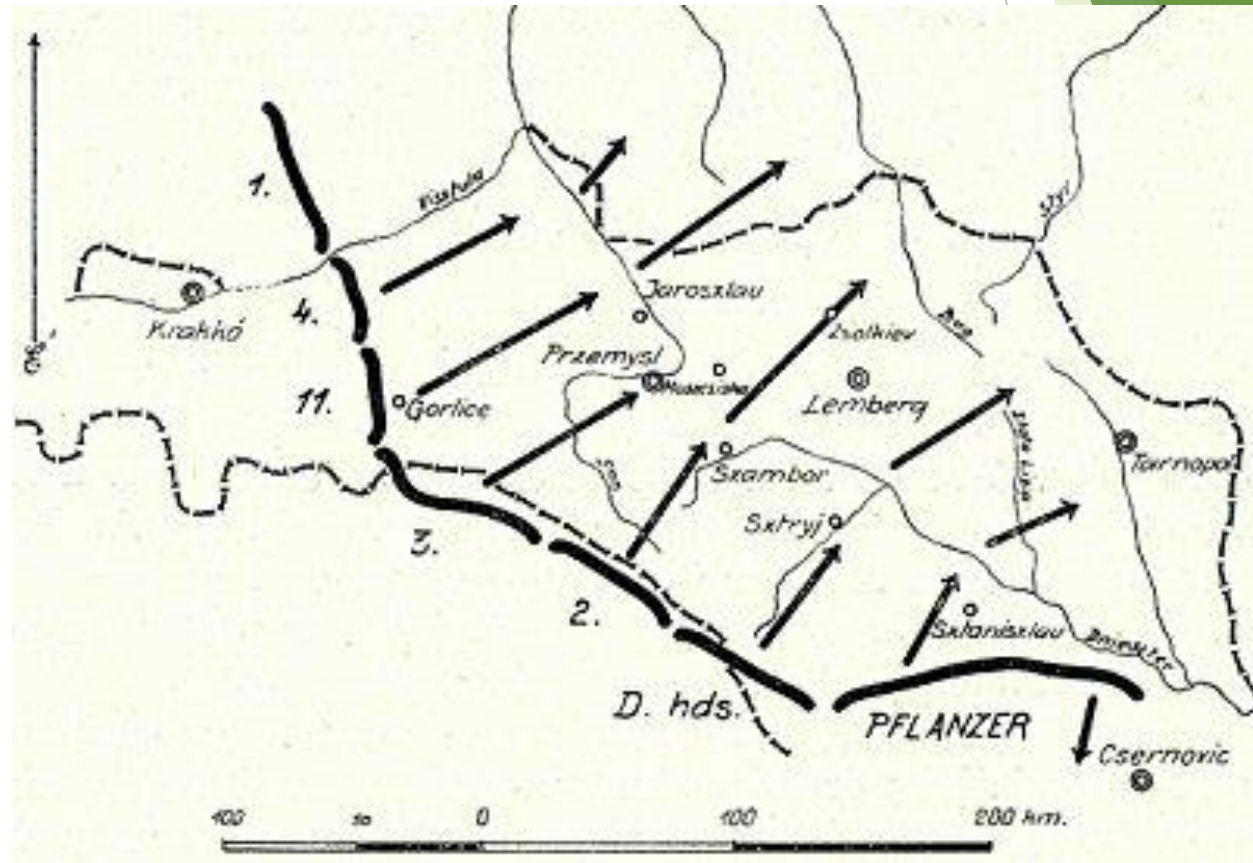
Gorlice - áttörés (német, Osztrák és magyar monarchia hadsereg)

Nagy orosz vereség: a front 300 kilométerre keletre (lengyel, litván, balti területek)

1915. május 23. olasz hadüzenet az Osztrák-Magyar Monarchiának

Új front: Isonzó

1915. október 6. - Bulgária csatlakozik a Központi Hatalmakhoz

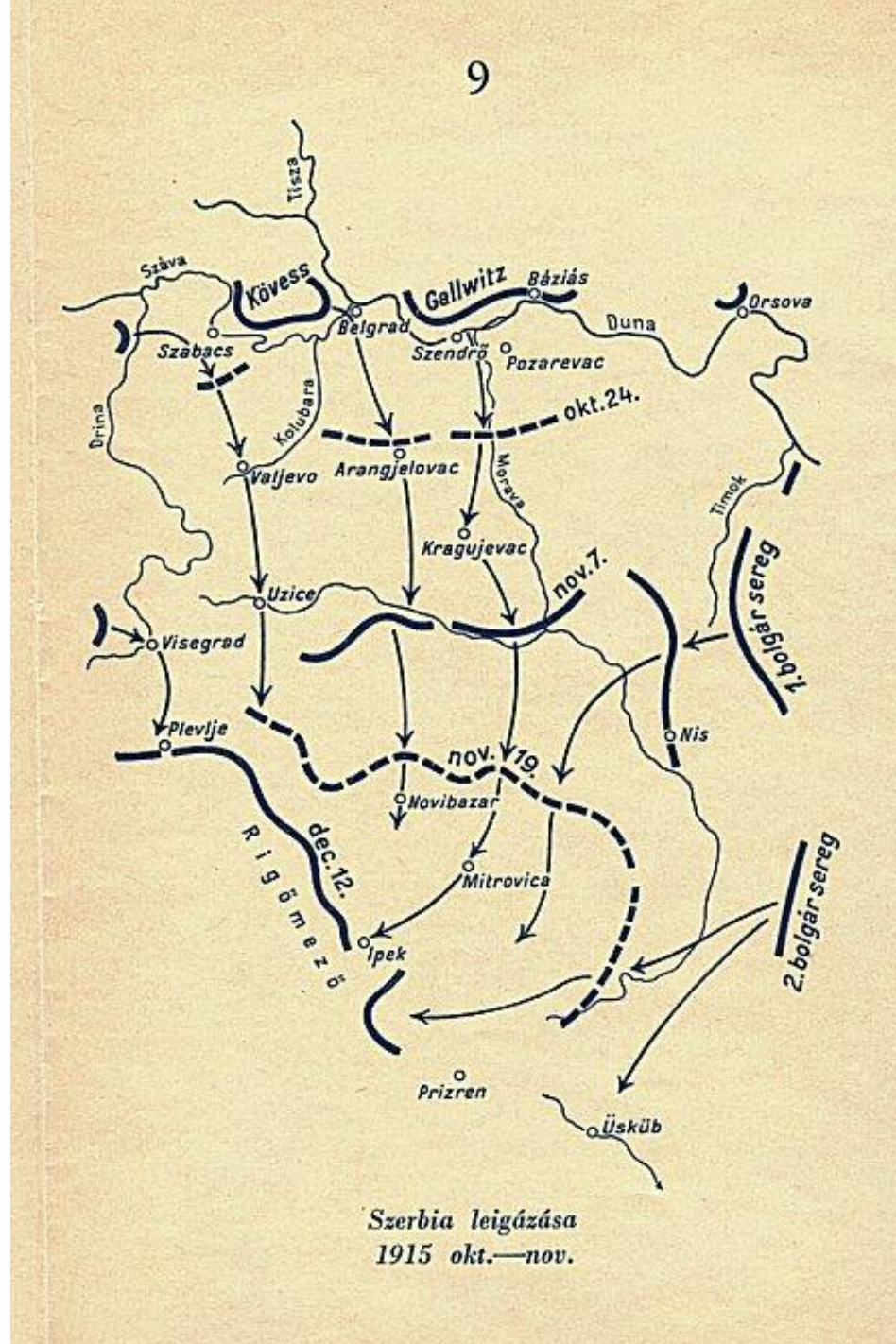

1. 1915.

1915 október - Osztrák-Magyar, német és bolgár offenzíva Szerbia ellen

Október 9. Belgrád elesik

(Korabeli magyar tiszt által rajzolt térkép)

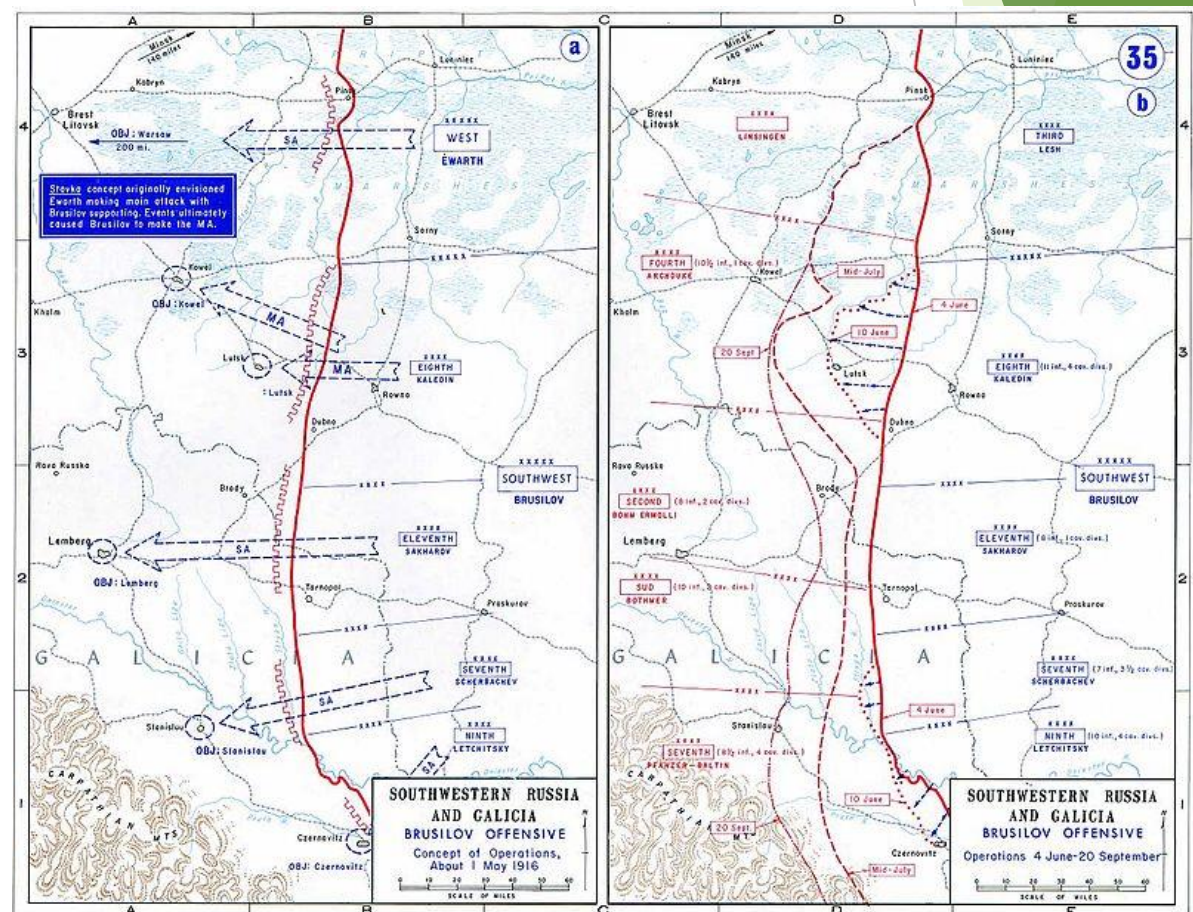
2. Brusilov offenzíva 1916. június 4. a nyugati front tehermentesítésére

Orosz: 40 gyalog, 15 lovas hadosztály
(orosz térkép)

Osztrák-magyar: 39 gyalog, 10 lovas hadosztály

Энциклопедич. Словарь Русск. Библиогр. Инст. Гранат.

2. Második ütem

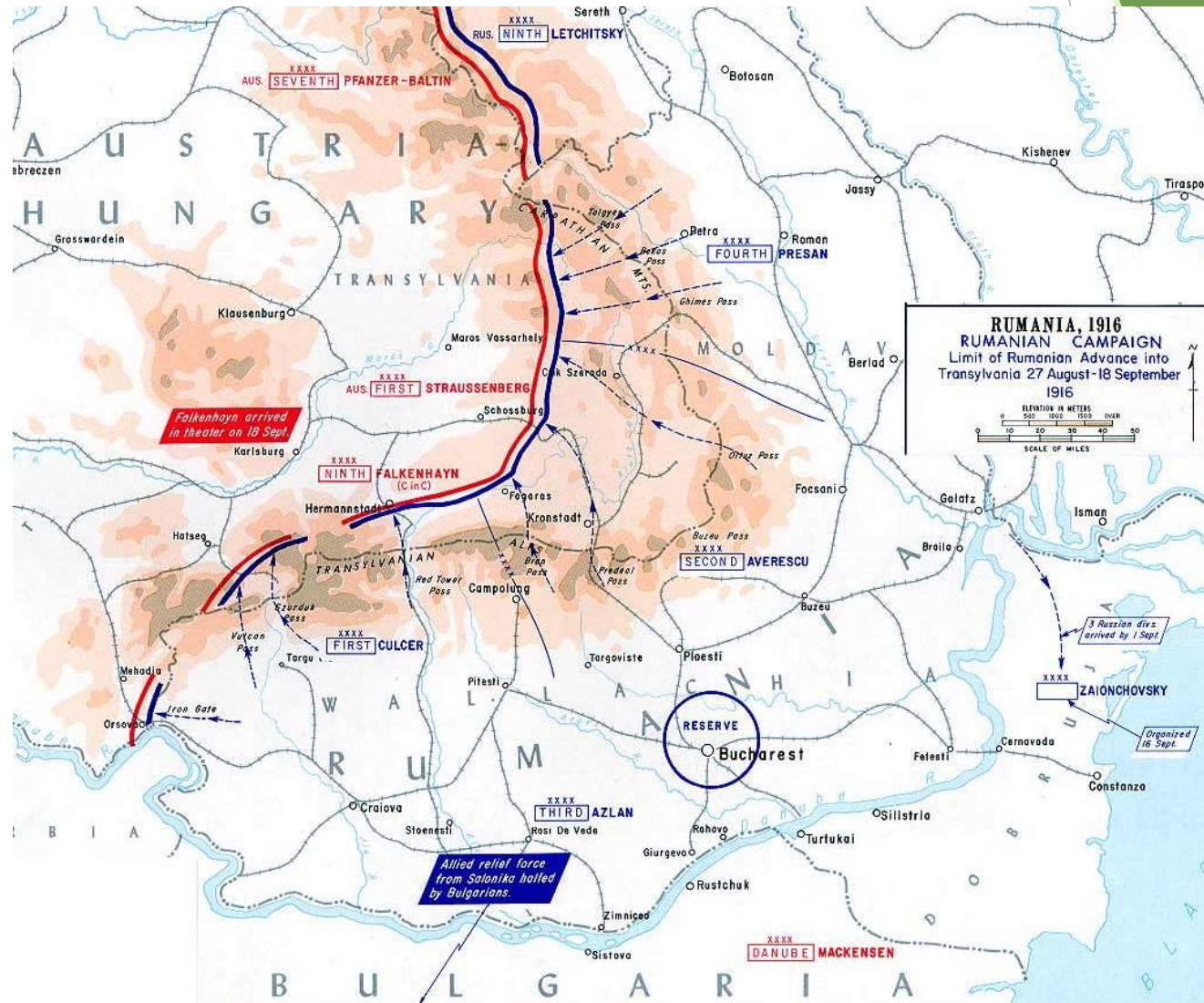
► Brusilov Aleksei A (1853-1926)

- 1916. július 27: új orosz offenzíva - 80 hadosztály
- Osztrák-Magyar Monarchia:
1 millió fő veszteség, ebből 300 ezer hadifogoly
- Orosz veszteség:
1,5 millió fő veszteség
- 1916. augusztus 27. - Románia hadba lép

2. Románia ellen hadba lép - betör Magyarországra 1916. augusztus 27.

augusztus 28. - Németország,
augusztus 29. - Törökország,
szeptember 1. - Bulgária
hadüzenete

3. Török segítség a keleti fronton 1916.

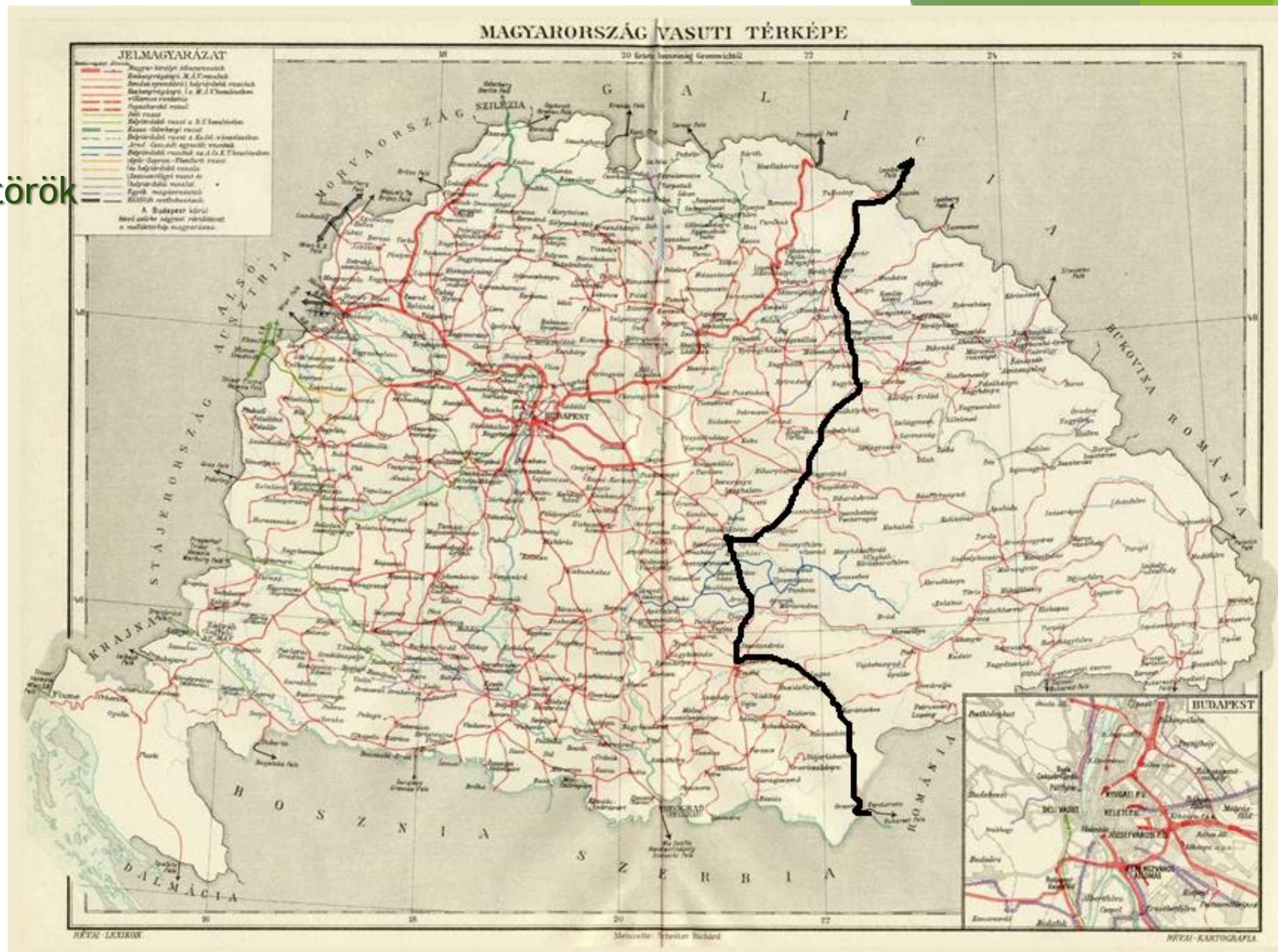
Úton Galíciában MÁV kocsikban

- ▶ **Előkészületek: 1916. július 10.**
- ▶ 19. (Gallipoli) és 20. hadosztály összevonása
- ▶ = XV. török hadtest
- ▶ 30 000 fő + lovak, felszerelés

- ▶ **Augusztus 5.**
- ▶ Magyarországra ér az első alakulat
- ▶ Átszállítás: augusztus 30.
- ▶ **Szeptember 2-30.**
- ▶ Csata: német balszárny, osztrák-magyar jobb szárny

3. Különleges vasúti feladat 1916: szövetséges török csapatok szállítása

- Fővonalak zsúfoltak, alig van szerelvény
- Vasútra szállnak délen a Duna mellett Orsovánál
- Budapestet ki kell kerülni:
Orsova - Temesvár - Szeged -
Nagyvárad - Szatmárnémeti -
Záhony - Ungvár - Országhatár

3. A MÁV mindent szállít, amit a törökök hoztak

tűztérség

gulyáságyú

3. Vasúton utazik mindenki

Enver pasa
(hadügyminiszter) és Vilmos
császár Tarnopolban

Török vezérkar a keleti
fronton

3. Törökök előtt menekülő orosz katonák. Lövészárokból a Kárpátokban Török, német, magyar tisztek

3. Kivonás

1917. június 11 - július 7.

19. hadosztály

1917. június 29 - augusztus 22.

20. hadosztály sikeres támadás az oroszok ellen

1917. augusztus 22 - szeptember 26.

teljes kivonás

4. Borgói vasút

- ▶ Építés: 1914. XII. 1- 1915. VIII. 15.
300 civil 5600 fogoly

- ▶ 12 megálló - normál nyomtáv (1435 mm)

- ▶ *gőzmozdony:*

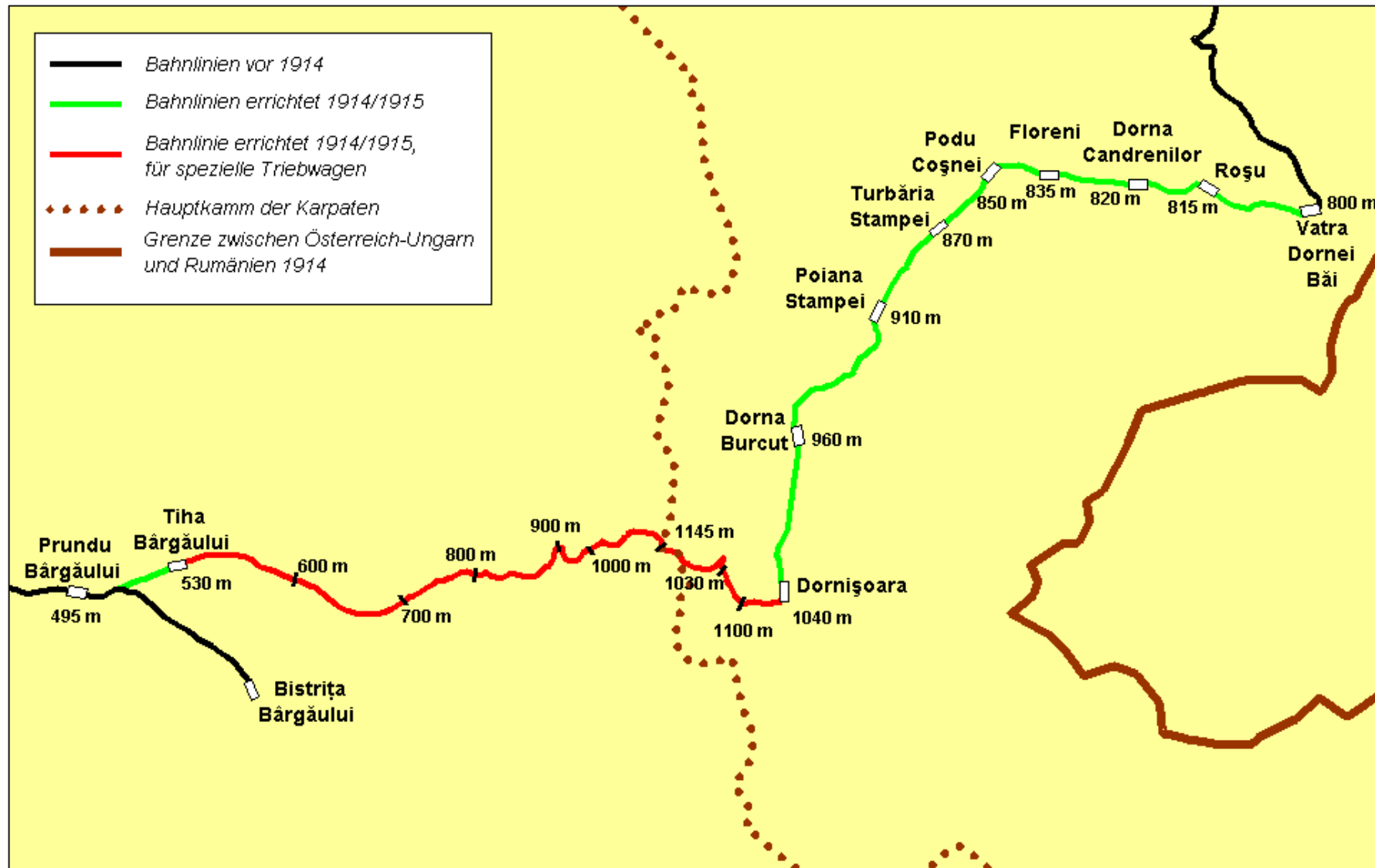
Borgóprund- (Prundu Bârgăului) - Borgótiha (TihaBârgăului)

Dornișoara- Dorna-Watra (Vatra Dornei Băi)

- ▶ *benzines mozdony:*

Borgótiha (TihaBârgăului)-Dornișoara

Gőzvontatás - benzines mozdony

Új gép

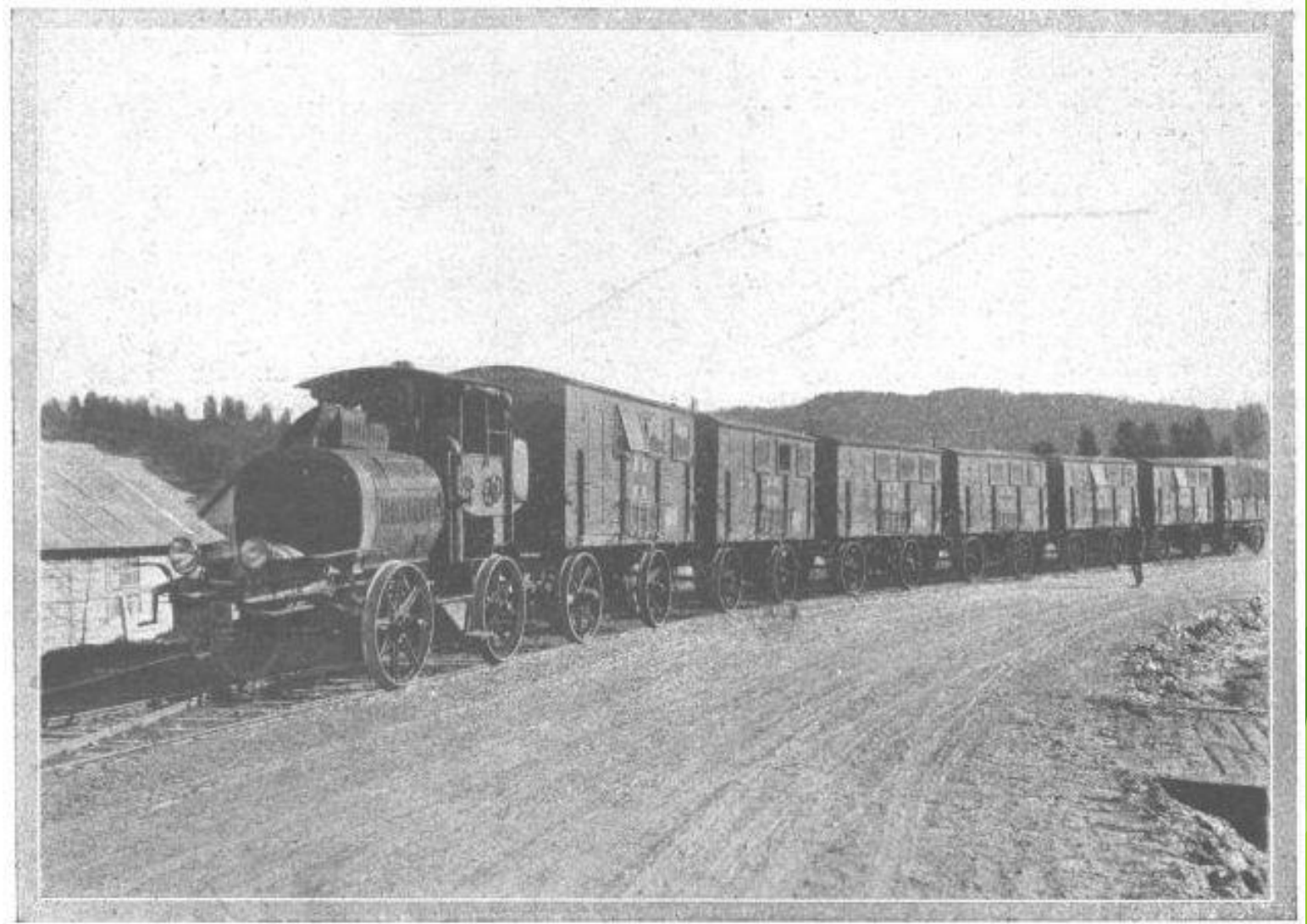
Benzines mozdony:

Borgótiha (TihaBârgăului)-Dornișoara

1 mozdony 150 LE

1 vonat = 4-5 autó

= 30-50 tonna

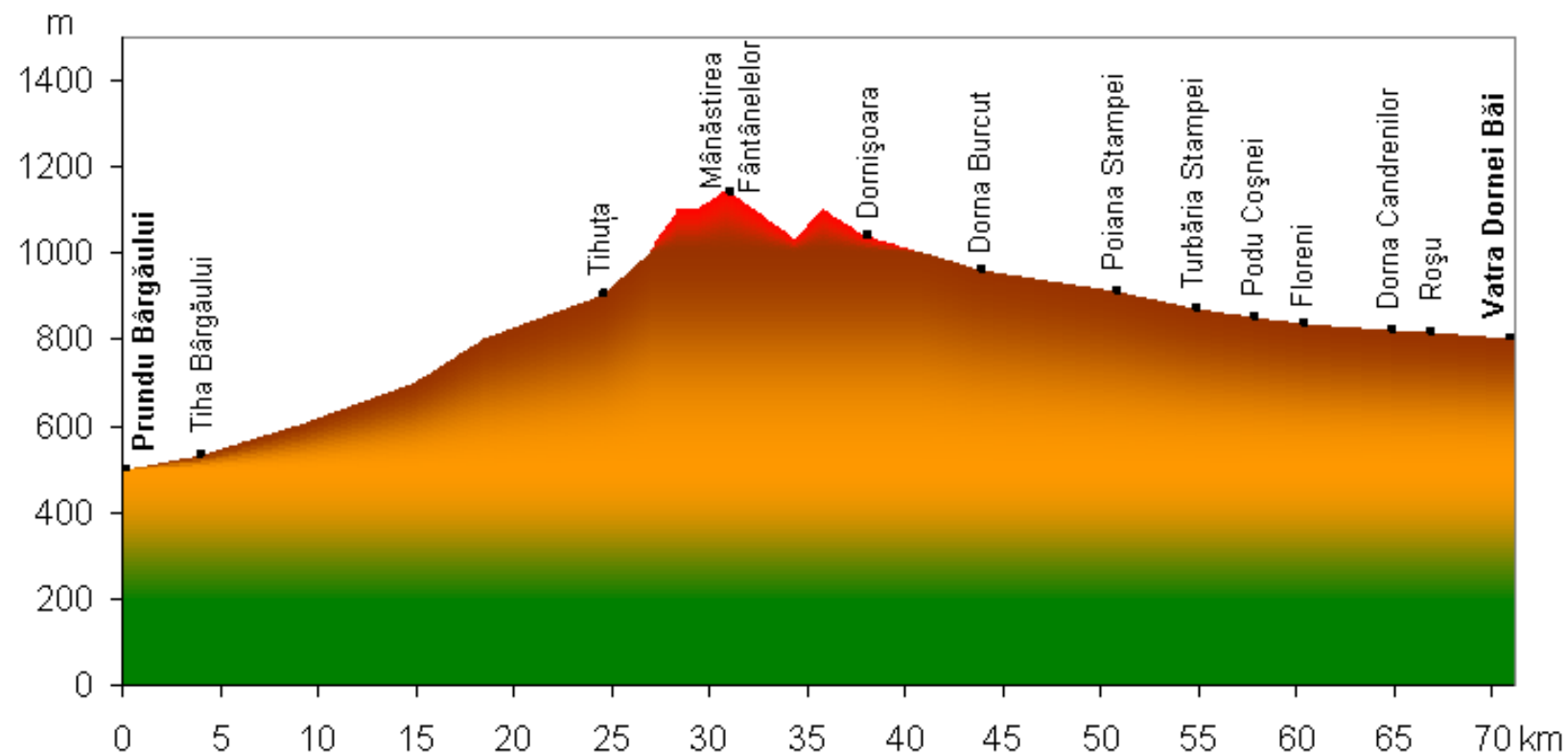
Földrajzi adatok

Borgóprund(Prundu Bârgăului) -

Borgótiha (Tiha Bârgăului) -
Dornișoara -

Dorna-Watra (Vatra Dornei Băi)

A vasúti pálya legmagasabb pont:
1145 méter

Bruszilov offenzíva

Orosz front - bezáródott k.u.k és magyar honvéd századok

+

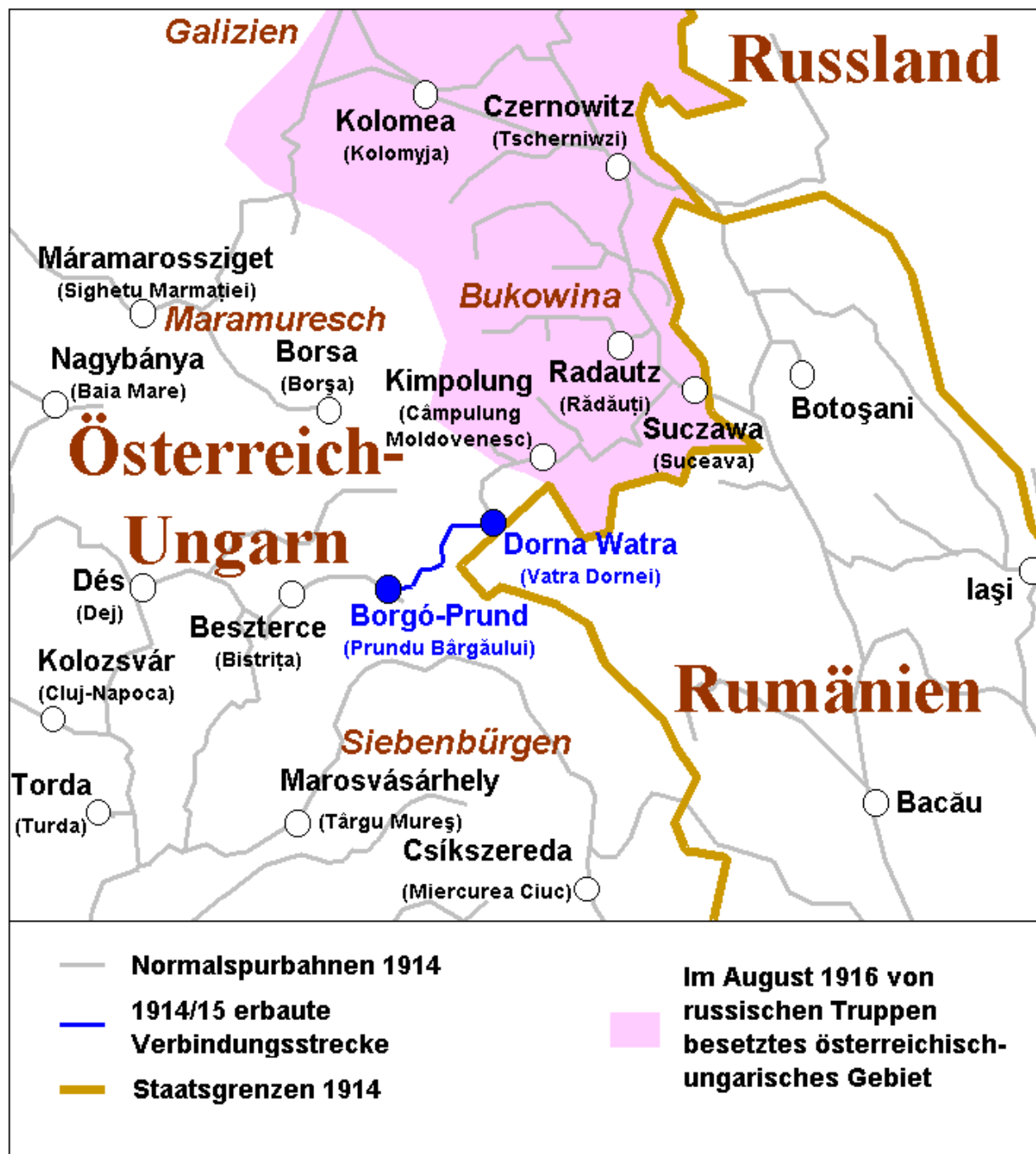
45 mozdony,

25 000 sebesült katona

30 000 civil menekült

Menekülés:

Borgói vasút

Folytatás

1939 = 10 kilométerrel északra új vasút a Kárpátokon át:

Floreni - Kisilva

1967 - bezárták

Borgóprund(Prundu Bârgăului) -

Borgótiha (Tihă Bârgăului) - Dornișoara

Köszönöm a figyelmet!

